

tus annos uni Verbo Dei propagando, emolumentoque animorum intenderat; qui ad incredibiles aerumnas, tantosque mari, ac terra labores mire constantem se praeberat; nihil, inquam, dubitamus, quin collocatus in Coenobii quiete, unice aeternae suae saluti jam vacans, quamplurima Sanctimoniae documenta reliquerit; quanquam in obscuro silentio cum delitesceret, neutiquam illa domesticos parietes praetergressa sint. Utinam Hiaquiensis hujus Apostoli nobis licuisset tum extrema morientis colligere suspiria, tum manus, pedesque vitae functi deosculari?

JOAN-

JOANNES FRANCISCUS
LOPEZIUS.

INter viros ingenio, et doctrina summos, quos postremae calamitatis tempore Mexicana Societas numerabat, jure debetur locus Joanni Francisco Lopezio, quem non solum a domesticis, verum etiam ab externis, nec in illo duntaxat orbe novo, sed in hoc etiam veterè novimus ab Sapientia praedicatum. Ortus est Guarenis, paterno suburbano juxta Caracas, nobilem urbem Americanam, Provinciae caput; a qua urbe nomen est Cacavio, fabae illi nimirum, qua coccolatum hodie inter praecipuas potiones, atque orbis delicias est. Siti vero sunt Caracenses latitudinis gradu fere decimo ad Septemtriones. Pater ejus, Didacus Lopezius, Lacunae natus, quae civitas est Nivariae, unius ex Fortunatis insulis, Caracas inde transmigrans, bonorum fortunam non mediocrem adeptus ibi fuerat; cui viro nobilis foemina (cujus nomen ignoramus) Nonis Aprilibus, anno 1699. Joannem Franciscum peperit, qui Patri fuit eo charior, quod unigena, et quod Matre orbatu adhuc infantulus. Hic a tenero patefecit miram ingenii facilitatem; quod ingenium ut aliquando cultius explicaretur, constituit Didacus Veramcruceum cum filio transmeare, portum Novae Hispaniae percelebrem,

P. II.

N

brem,

brem, ubi ab ingenti copia peregre adeuntium ut maximopere floret commercium, ita et excoluntur ingenia, et urbana institutione, liberalique consuetudine gaudent affabiles oppidani. Anno igitur decimo saeculi vertentis mari se dedere Lopezii, qui forte fortuna, ut bellum tunc ardebat inter Hispanos, et Anglos, ab his fuisse capti, et Jamaicam, propinquam Anglorum insulam, deducti. Et hoc fuit puerulo Joanni tirocinium peregrinationum, quas longissimas in diuturna vitae serie, nihil territus animo suscepit; ut etiam fuit initium ejusdem consuetudinis cum externis, quibuscum urbanissime, atque omnino convenienter ut ageret, dono videbatur apprime insignitus; nec homines unquam reformidavit, cujuslibet essent gentis, cujuslibet Dignitatis. Magni certe refert ad animi culturam, in ejusmodi nova, et difficilia incidere; dummodo ingenium habueris perspicax, et voluntatem paratam, ut ab humanis eventibus erudiaris. Post paucos vero menses a captivitate liberati, et vela solventes a Jamaica, brevi Veramcrucem appulsi sunt; ubi Joannes ad elementarios primum, inde ad grammaticos collocatur. Erat quidem grandiusculus aetate, si morem consideres, qui in Nova Hispania inolevit, ubi sexennes fere pueri Ludimagistris traduntur; eo tamen opportuniori maturitate litterarium theatrum ingressus est. Ac jam a primis exordiis ingentem explicans discendi aviditatem, et summa cum voluptate studio navans operam indefessus, facile princeps evasit in grammaticis.

cis. Quadriennium vero excultus, et coalescente jam aetate; religiosae vitae propositum sequi voluit, et consilium Patri manifestavit: qui Pater quanquam doluit ab se avelli unigenam, et nominis, et opulentiae non mediocris haereditatem; Deo tamen filium concessit, et filio facultatem, ut Societatis disciplinam ab ipso desideratam amplecteretur.

In Divi Stanislai Kostkae pervigilio, anno 1715, Tepotzotlani tirocinium inivit; cujus exacto biennio, et nuncupatis de more votis religiosae, ad amoeniores litteras transivit. Mirae alacritatis adolescens quam effuso gaudio, tam sedula constantia totum se Musis tradidit, quibus erat certe charissimus, et a quibus innatam indolem accepit, ut in poeticis leporibus, et rhetoricis illecebris quasi excantatus delectaretur. Et hinc assiduusolvebat priscos illos principes, qui ad consummatum saporem in humanis artibus mentem informant. Neque vero delicatulus antiquorum cultor, posterioris aevi Sapientes fastidiebat, qui a primis illis humanitatem hauserunt, et quorum plures in patrium quisque sermonem antiquitatis venustissima transtulere, vel omnino primorum opera vertentes, vel ab illis nonnulla mutuantes, vel ad nova Marte proprio excudenda, ipsorum vestigiis insistentes. Non mediocri ardore hispanam poesim excoluit, ejusque Gentis poetas dies, noctesque versare in amoribus habuit. Sed in ea tempora incurrit Lopezius hoc primo juventae flore, quae nondum fuerant ab anteaetate saeculi

N 2

Scri-

Scriptorum vitiis; per Italiam pariter atque Hispaniam irrepentibus, repurgata. Itaque quamvis postea matura jam aetate, ac superventium criticorum lectione, sententiam mutaret in plurimis; negari tamen haud potest, primis annis potissimum, iis vitiis peccavisse, quae a pravis (aetatis quidem, non ingenii malo) dicendi, et canendi Magistris condidicerat. Gongora praesertim eo tempore in summis erat illi delitiis: qui Gongora hoc certe fuit Hispano Parnasso, quod Cordubensis ille Seneca, civis Gongorae, Romanae fuit olim Eloquentiae. Aperuit sibi Gongora in poeticis iter insolitum, quemadmodum Seneca inter Oratores. Et abundat uterque dulcibus vitiis; et in utroque invenies ea portenta dicendi, quibus praecelsae dotes cum naevis deterrimis prodigialiter in unum coalescunt. Hujus Gongorae lectioni, quem nostri homines eo tempore attoniti admirabantur, toties Lopezius institit, ut tota pene ejus opera memoriter pronuntiaret. Ab hoc autem, ejusque similibus assidue legendis, pervenit in hispani sermonis tersissimam puritatem, quam nunquam in ejus ore vox ulla vel minus conveniens, vel peregrina maculabat. In quo quidem assequendo, ut maxime ab eo tempore adlaboravit, ita lamentabatur postmodum, id a pluribus fere non curari; aiebatque, vernaculi sermonis proprietatem inter primas esse partes cultae litteraturae. Utinam ex hujus hominis consilio, quam sollicitam operam Magistri navarent, ut elementarii pueri nativam linguam condiscerent, nec nutritum, et fa-

et faecis hominum corrupto sermoni relinquerentur! Ab amoenis litteris ad philosophicas primum, deinde ad Theologicas artes evocatus fuit Joannes, ubique ut primus ingenio, primus etiam honoribus. Pro tradenda grammatica missus est ad Sanluisienses in Potosinis, ubi et admirationem ab ingenio, et a morum urbanitate singularem civium benevolentiam sibi comparavit. Sacris jam initiatus, Magister etiam grammaticae ad Veracruces appellatur; ubi Didacus ejus Pater, jam tunc aerarii Regii Praefectus, oppido filium desiderabat.

Post annum hujus muneris, tametsi vix undetragesimum ageret Joannes, credita illi fuit Sodalitii Praefectura, quod sub titulo Mariae Virginis Dolentis in eodem oppido vigeat: quo in conspicuo munere manifestum fecit, quantus esset, vel ea aetate, ad Sacrae eloquentiae partes adimplendas; quantumque in officiis curae suae commissis efficaciam adhiberet. Sane suis conatibus debuit Sodalitium incrementa non modica, quae ipsius Praefecturae tempore allata fuisse comperimus; ut ejus memoriae debuit annuos redditus non leves, quos moriens post annos aliquot Didacus Lopezius eidem Sodalitio legavit. Idem Didacus imaginem filii Praefecti, solatium suae senectutis, adumbrari praecepit; quae post suum obitum ex ejusdem nutu in Collegium Sociorum translata, cernebatur annos plurimos in ejus cubiculo, qui tradendis grammaticis intendebat. Et quidem multis nominibus meruit Joannes non obliterari ejus memoriam in illa

illa urbe; ubi tot posuit sudores in civibus excolendis: nam ad caetera Praefecturae negotia, tempestas illi calamitosissima contigit, cum Socii omnes Collegii Veracrucensis naturae concesserunt, solis inter vivos manentibus ad numerosae civitatis culturam Moderatore, ac Praefecto. Nihil itaque mirum, Joannem Franciscum percelebri fuisse nomine ibi gentium: notus enim, et praedicatus tum a Patris Dignitate, tum ab ingenio excellenti, tum ab eloquentia in suggesto, tum ab urbana elegantia; ubi ubi expetebatur ad consuetudinem, eorum praesertim, qui politioribus eruditi litteris (ut saepe inveniebantur in amplissimo portu, qui ab uno in alterum orbem immigrabant) in audienda Praefecti facundia, magnam jucunditatem reperiabant. Per id temporis novum philosophicis artibus gymnasium ad Zacatecos institutum est, ac primus illarum Magister in ea urbe Lopezius renuntiatus; qui ad novam provinciam auspiciatissimum attulit ardorem. Atque ut fuerat civibus cupido incredibilis hoc majoribus disciplinis erigendi subsellium in urbe frequentissima, et praeterea invitabat designati Magistri excellentia; confertissima Zacatecorum multitudo confluit, quos triennium alacri sedulitate, copiosaque doctrina novus Magister cum instituisset, sui admiratione defixit omnium ordinum animos; a quibus, confecto munere, discedens, in optimi Magisterii probationem tulit secum vota, et amorem universae civitatis. Mexicum appellatus, eundem resumit laborem tradendi philosophiam externis

ternis adolescentibus; et in illa urbe praestantissima, quam litteratorum copia condecorat, cumulatiores ejus nomini plausus excitati sunt. Ut ut nullum alium habuisset auditorem, satis unus esset ad aeternam Lopezii gloriam Cajetanus Turrius, qui et a multiplici omnis generis litteratura, et a summa in Theologicis, et jure utroque sapientia, et ab latini sermonis elegantia, et a patria eloquentia, et a promeritis in Academiam Mexicanam, inagnum in eadem Academia fuit nomen, et non nisi tardissima aetate interiturum. Qui Cajetanus, dignus tali Doctore discipulus, ad laureas, et honores raptus excellentia meritorum, egregiam Dignitatem supremi gymnasiolorum Praesidis in Canonicorum Collegio adeptus est; ac sine dubio induisset Pontificatus infulas, nisi animo penitus obstinasset, nomen suum a candidatis abradi: quae sane temperantia singulari doctrinae, ac maturo judicio adjuncta clariorem fecit hominem, qui Mexicani regni ornamentum, et deliciae fuit ad postremum usque spiritum, paucis abhinc annis in luctu litteratorum emissum. Hic ergo Cajetanus Lopezium Magistrum semper amavit, coluit, praedicavit, atque in solo alieno senescentem, inopia premi non permisit.

A duplici philosophiae Magisterio exeuntem novus honos excepit; in loco tamen remoto, qui tantae doctrinae viro minime convenire videretur, nisi munerum claritudini antehabita fuisset obedientia. Emeritae in Jucatanis,

nis, Mexico ad nongenta miliaria, Magisterium Divinae Scientiae vacaverat; quod ut impleret, navigare Lopezius imperatur. Emerita, perquamvastae Provinciae caput, urbs est in Jucatanis florentissima, quae numerat oppidanos ad viginti circiter mille. Illustris est multis imaginibus ab antiqua Hispanorum nobilitate, quibus a christiana illarum gentium infantia placuit inibi commorari. Una manet illa Provincia in Novohispanis, ubi supersint illi Dignitatis conspicuae tituli, quos patrio vocabulo dicunt *Encomenderos*; quod fuit Dignitatis genus ab Hispaniae Regibus excogitatum. Illud quidem *Feudum* non est; accedit autem propius ad priscum Patronorum jus in Romanis; atque adeo debellatae Gentis Patronos appellabimus; quibus nimirum populi clientes tributa pendunt, ut caeterae gentes Principi. Et quoniam bona Jucatanorum fortuna, ipsis Patroni contingere, quos non inebriavit splendor Patronatus; idcirco, deleta ab Regibus Catholicis hoc jure per totam Americam, in Jucatania duntaxat, nullo reperto abusu Patronorum, perpetuati sunt isti ad nostram aetatem. Viae civitatis ab oriente in Occidentem Solem, ad rectam amussim conformatae sunt; et utrinque arcubus ingenti altitudine unaquaelibet terminatur. A terra, et a mari com meatibus abundat regio ad delicatam alimoniam; et quidem oryzam, nativumque frumentum, quod vulgo *Maizum* appellant, nullibi perfectiora producit Nova Hispania; optimae vero naturae triticum non habent

bent incolae fructum patrium, quanquam ipso, quantum satis est, gaudeant, navibus importato. Solum universae Provinciae saxum est, quod omnino candidum apparet, si paulo terram effoderis; quae terra nullibi fere profunda est ultra sesquipedem. Et quod mirere, passim consurgunt procerae arbores; quarum radices in saxi rimas insinuant se se, atque ipsi saxo fortiter adhaerent. Aratro tellurem proscindere non noverunt indigenae; ratio vero disseminandi haec illis est plane singularis: in loco seminationi destinato incendia excitant, affatim praebentibus materiem arboribus ab luco perpetuo; et statim a prima pluvia, in madefactis cineribus temere jaciunt semina: nec alia industria, colliguntur messes uberrimae. Tota undique regio mari clauditur, nisi ad Solis occasum, qua continenti Novi Orbis adnectitur: nullo usquam alluitur flumine, sed solis pluvius, et rore nocturno copiosissimo. In usus vero mortalium vel colliguntur in cisternis aquae caelestes, quibus cisternis, nulla est honesta domus, quae careat; vel provida natura suppeditavit fontes, quos ibi *Senotes* Provinciae vulgus appellat. Et sunt hi *Senotes* profundae voragine in lapideo Jucatani solo, quas diversa magnitudine per omnem Peninsulam reperies, et in quibus aquae limpidissimae magna copia congeruntur; alibi quidem patentibus venis a voraginis lateribus; alibi autem per occultissimos lapidis meatus insinuante se mari, quod undarum perpetuo motu, naturalique pondere pre-

premit terram : hinc aquila minutatim divisa penetrat lapidem nunquam cessante humore ; aquae vero particulis aliis alias continenter propellentibus , mille modis in angustiis meatuum castigatus liquor , primo crassiorem sui partem , deinde subtiliorem salem relinquit ; donec omnino purgatus longo arcanæ viae tractu , tandem splendidior vitro in voraginibus memoratis , larga manat in usum animantium copia . Et sunt ex his voraginibus aliquae , in quibus nulla tergiversatione creditur inventum flumen subterraneum ; quale fertur in ea oppidi Vallisoleti voragine , cujus naturalis concameratio ingentem sustinet molem coenobii Franciscanorum . Sed instituti nostri non est , longa hujus veritatis experimenta ponderare . Ad haec caelum Provinciae quanquam oppido calidum , mirae tamen est salubritatis , a qua primis illis temporibus fere appellabatur Jucatanum totius Novae Hispaniae valetudinarium . Fervet opus ibi terrarum commercio gossypii , cacavii , tabaci , cerae , mellis , alutarum , nativi glasti (quod Indicum vocant Itali , *Agnilum* Hispani) aliorumque innumerabilium , quae tellus illa parturit feracissima : praecipuum vero commercii caput ligna sunt , et pro fabrum lignariorum operis , et pro infectoribus ; ubilibet enim copiosissima lignatio est . Ac fuit ea curiositate quidam Sapiens , quo tempore ibi commorabatur , qui ad septuaginta duo diversa ligna in exquisitis numeraverit . A quibus omnibus , et aliis mirandis , diu est , cum desideramus ,
exur-

exurgere scriptorem aliquem diligenti strenuitate , qui naturalem ejus regionis historiam posteritati consignet , certe in paucis humano generi salutarem , et litteratorum curiositati jucundissimam : qui scriptor neququam omitat civium mores , qui humanissimi sunt , hospitalis quammaxime , generosaque liberalitate in amicos , et peregrinos effusi .

In hac igitur Provincia , et novo gradu Lopezius constitutus , et insuper adnotus ad Seminarium Divi Petri administrationem , in quo externi adolescentes ad virtutem , et doctrinam informabantur ; non diu fuit , quin hominis fama per totam civitatem secunda admurmuratione serperet , magnaque apud ipsum fieret frequentia , tum Theologica interrogantium , tum consilia pro civilibus expetentium , tum eruditissimam ejus consuetudinem adamantium , et nullis non plausibus prosequentium . Emeritensis vero Pontifex , Franciscus Mattius Coronadus tanti Lopezium aestimavit , ut illum tanquam oraculum audiret , ejusque consilio jurisdictionem vastissimam gubernaret . Quod autem mirum erat maxime , veniebant hi plausus hominem quaerere in cubiculi solitudine latentem , ibique in librorum lectione nihil interrupte desudantem : is enim erat Lopezius , qui nunquam omnino dedit otio temporis vel particulam ; atque ita potuit , quod pene supra humanam est fidem in vita tot occupationibus agitata , infinita volumina omnigenae litteraturae legere , idque adeo intente , ut de omnibus acutum , et
matu-

maturum iudicium proauntaret; neque vero defuit illi propterea tempus, ut plura etiam calamo adlaboraret, nec paucos felicissimae suae mentis partus posteritati committeret. Ibidem dum Magistrum ageret, Gallicae linguae addiscendae vacavit, fuitque primus, qui totis viribus promovit in Mexicana Provincia, ut Socii Gallicis litteris ornarentur, neque tot opera exquisita legere nativo sermone cultissimae hujus nationis omitterent. Ab hoc Magisterio post annos aliquot revocatus Mexicum, in Professorum domo praeficitur enucleandis Fidei Catholicae principiis, quod erat *Cathechistae* munus, Graecorum, et Latinorum Patrum vocabulo. Et quidem munus hoc nulli secundum inter ea, quae gravissimis verbis, et exemplis Lojola Sociis commendavit, semper magni habitum est, et inter primaria, et nobiliora, donec stetit Societas. Mexici vero, postquam Angelopolitanus Parra, illud Mexicanae gentis decus, et in toto imperio Hispanico ab suis *Cathechesibus* vir notissimus, hanc Spartam in eadem Professorum domo illustravit laude non facile intermoritura; erat hoc ex illis muneribus, quae non nisi doctissimis, et primi subsellii viris committebantur. Quo in munere confirmata Lopezii fama, et merito roborata doctrinae, atque eloquentiae laude, quae plurimum jactabatur; denuo Magister dicitur, qui Vespertino tempore domesticis Theologiam traderet in Mexicano Divorum Petri, et Pauli Collegio. Et hic incredibile fuit, quantis muneribus unus homo

suffe-

suffecerit; quae certe implevisse non poterat, nisi ex illis fuisset lectissimis animabus, quae plurium doctrinarum laude peraeque florent, et quarum mentis celsitudinem cumulat expedita in rebus agendis facultas. Ultra dictata in gymnasio, quae sane miris conatibus expoliebat, et quae requirebantur, atque avide legebantur a nonnullis doctrinae ipsius admiratoribus; ultra etiam alia plura, quae Magisterii laboriosissimi erant; immensa expediendarum rerum seges quotidie Lopezium occupabat: nam et frequentissima civitas nullo ordinum discrimine illum in dubiis conveniebat; et Fidei Censores ipsum consulebant in assiduis, et spinosis, et maximi momenti rebus, quae illorum tribunali contingunt; et a Praetoris aula iudicium ejus in perarduis, atque inopinatis exquirebatur: quoniam palam erat, Lopezium peritissimum esse juris Mexicani, et legum codicem apprime novisse, quas pro gentium illarum administratione tulerunt Hispani Reges a debellato Moctezuma. Et frequenter quidem ad ejus dicentis normam, decreta Praetoris de istiusmodi rebus ferrebantur: cum autem aliorum consilia non semel praevaluissent; Lopezii perspicaciam, aliter opinantis, et fere praesagientis, eventus comprobavit.

Inter haec primarium jam occupabat subsellium in Divinae Scientiae Magistris; cum, indicto Mexicanae Provinciae Conventu, Lopezius Procurator ingenti Mexicanorum plausu designatur, qui Romam, et Matritum contenderet;

deret; eique datus individuus peregrinationis comes Josephus Bellidus, Rector ad Zacatecos, quem eximiae virtutis hominem separatim adumbrabimus. Plura Lopezio mandavit Conventus, ab supremo Societatis Magistratu postulanda, quorum suo loco mentionem faciemus. Cum autem nulli non esset cognita electi Procuratoris doctrina, honestas, efficacia, et industria; incredibile profecto est, quanta illum negotia oppresserint etiam ab externis, praesertim a totius Regni Proceribus, qui sua certatim ejus operae committebant. Innumerabilia certe fuisse ab omnium ordinum hominibus, quae procuranda suscepit; quanquam ea omnia, quae pietatem aliquo pacto non saperent, constantissime rejiceret; nihil digna putans religiosi viri conatibus, nisi quae tenderent in animorum emolumentum. Praecipuum vero commissum illi fuit negotium a Pontifice Mexicano, et ipsi subditis Canonicis, et urbe Mexico, ut etiam a Vallisoletano, et caeteris Novae Hispaniae Pontificibus, et Sacerdotum Collegiis, et civitatibus universis; ut electio Mariae Virginis Guadalupanae in primam Regni Mexicani Patronam, Romanae Sedis auctoritate sanciretur; et magnificentum Templum eidem Deiparae Guadalupii consecratum tribus ab Urbe milliaribus, novis privilegiis insigniretur. Ita Lopezius Mexico profectus est, non unius Provinciae Jesuitarum, sed Pontificum omnium Ecclesiae Mexicanae, atque universorum ordinum Legatus ad summum Christi Vicarium constitutus,

gus, gestientibus, et exultantibus cunctis, qui votis publicis Numen adprecabantur, et secundum legationis eventum a viri efficacia, et auctoritate praesagiebant. Prospera usus est navigatione in Hispaniam, et ad Socios Baeticos primum divertens, magnum sibi apud eos nomen et ingenii praecelsi, et urbanae consuetudinis, et religiosae honestatis comparavit. Inde Matritum contendit, ubi a negotiorum copia diutine commorari coactus est; quo sane tempore sponte illi oblata est occasio, saepius, atque intime agendi cum Francisco Rabago, qui erat ea tempestate a sacris confessionibus Ferdinando Borbonio, Hispaniarum Regi, et inter primos occupabat locum in supremo Fidei Censurorum Tribunali. Et Rabagus quidem ingentem Lopezii animum, ipsiusque mentis celsitudinem demiratus est: quocirca collatis cum eo consiliis de gravissimis rebus, nunquam non invenit hominem plenum doctrina, matura Sapiencia, omnigena eruditione, probatissimo judicio, et qui omnino nesciebat assentandi artes; eaque propter, auditis Lopezii rationibus, non semel dicitur in rebus momenti maximi consilium immutasse. Atque eadem hominis existimatio inolevit per omnes Hispaniae Socios, apud quos paulo diuturniorem fecit stationem; Aragonios praesertim ad Socios et communem benevolentiam sibi excitavit, et amicitiam inivit cum viris primae notae tum a Dignitate, tum a doctrina: hos inter numerare licet Codornivium, et Fluviaum; quorum nuda referre nomina, in-

star

num, quas ad Virginis ejusdem solemnia Sacerdotes ibi gentium persolverent. Placere Pontifici postulata, et elegans postulantis modestia: proinde nihil gravatus est praedicto Patronatui suam auctoritatem apponere; plenam culparum, et poenarum remissionem impertire, iis profuturam, qui certis diebus ad singulos annos primam Mexici Patronam in suo Templo visitarent; aliisque amplissimis privilegiis ex Ecclesiae thesauro magnificas ejusdem Aedes insignire. Quo tempore supplicem libellum, pium etiam donum obtulit Lambertino Lopezius, Imaginem pulcherrimam Mariae Guadalupanae, nihil magnitudine discrepantem ab exemplari, quod in pallio indigenae, postquam decidere memorati flores, fertur divinitus comparuisse. Ibat donum marginatum pretioso ligno ex arbore, quae inter exquisita est Novi Orbis, et appellatur *Camotus*; in quatuor vero angulis affabre argento elaboratum. Manum dederat imagini Michael Cabrera, ut pro nostra aetate, Apelles Mexicanus. Hanc imaginem Romae vidimus maxima cum voluptate, in templo Monialium Salesianarum publicae venerationi ab eodem Benedicto propositam. Ejusdem Virginis pietatem inculcaturus Lopezius, praelis exsuscitavit perveterem narrationem, quam Romae invenit, de mira Guadalupanae manifestatione in Mexicanis. Hoc eodem pietatis nomine, consecrari excogitavit cerea coelestis Agni amuleta, quibus in parte adversa obsignaretur Guadalupana. Rem detulit ad Pontificem; qui cum

audi-

audiret ingentem consecrandorum numerum ab homine postulatum, renuebat quidem, id causatus, a magna copia ejusmodi sacris imminui reverentiam, et se cavere admodum, ne porcis mitteret margaritas. Cui Lopezius: *Equidem, Beatissime Pater, quidquid alibi fuerit, Mexicanorum causam ago, et nullo mendacii periculo testor, in illa Orbis parte maximam iis amuletis venerationem praestari: nam et in aris collocantur; et pio Matronarum ornamento sunt, quarum e collo pendent thecis aureis, aut argenteis inclusa; et nunquam, nisi ab Sacerdote, nuda hominis manu continguntur.* Commovit Pontificis animum illa Novi Orbis religio; quam ut foveret, lubentissime se praestitit orantis voluntati. Haec hominis facilitas ad justa quaevis postulata, et peculiaris benevolentia, qua se Romae commorantem dignatus est, ita Lopezium devinxerunt; ut ab ejus mente nunquam exciderit Benedictus XIV, cujus eximias dotes praedicavit ad postremam usque senectutem, et pro cujus beata aeternitate nihil interrupte Superos precabatur.

Ab ingenti negotiorum copia cum pluribus etiam Purpuratis, aliisque Romanae Regiae Proceribus agere coactus est; testis vero adhuc superest, tunc temporis Romae degens, a quo post longam annorum seriem intelleximus, a nemine propemodum Lopezium exire, quem ingenii sui, et urbanitatis admiratione non defigeret. Habuit autem inter externos benevolos quam charissimum Ricchinium, Sacri Palatii Magistrum,